

Köves József

„Furcsa gyerekek jártak oda, főleg a bentlakók voltak különös figurák, a háborús árvák.”

Részlet Köves József, *Ha jól emlékszem... Egyik életem* (Budapest, 2002) című kötetéből. (Forrás: <http://mek-oszk.uz.ua/15600/15693/15693.htm>)

Köves József az árvaházi iskola bejáró tanulója volt. Csak édesanyja kórházi kezelése miatt, egy átmeneti időre kérték számára a bentlakást, azonban épp azokban a napokban érkezett haza négy éve nem látott apja.

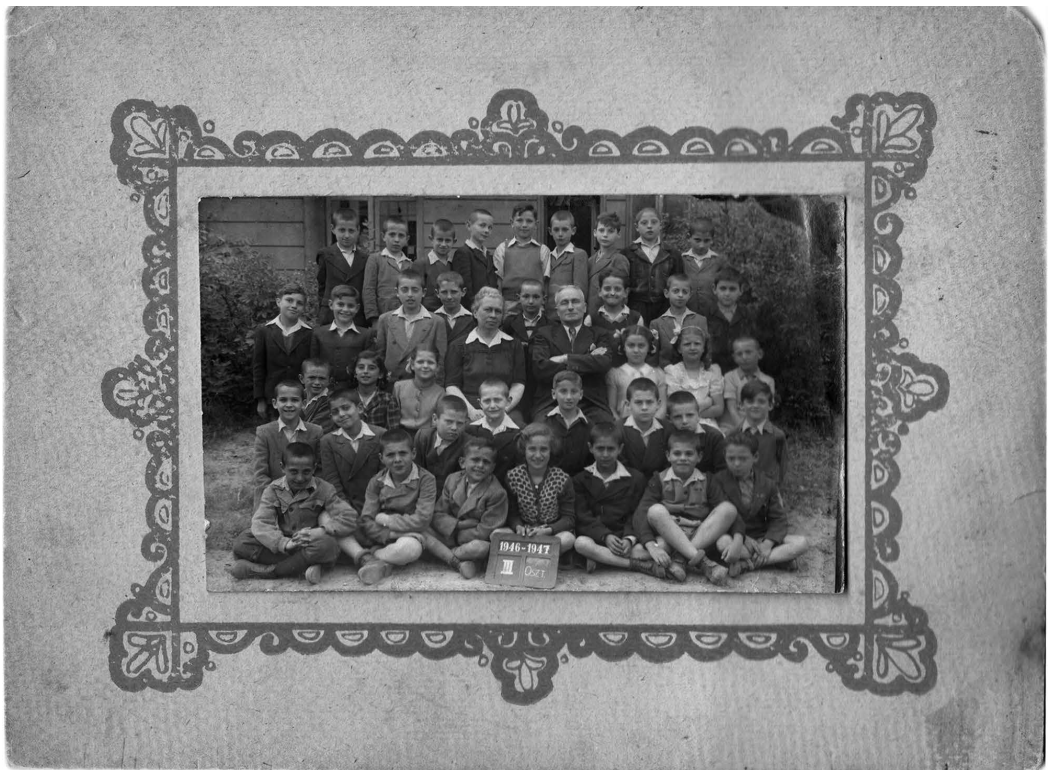
Az iskolában kicsit unatkoztam. Én már majd két éve tudtam írni, olvasni, a többiek pedig most tanultak. Karola néni, aki az egész alsó tagozatban a tanítónőm maradt, nem bírt velem. Bohóckodtam, idéetlenkedtem, hogy felhívjam magamra a figyelmet.

De nem csak velem volt baj abban az osztályban. Furcsa gyerekek jártak oda, főleg a bentlakók voltak különös figurák, a háborús árvák. → Léderer bácsi, az árvaház igazgatója minden reggel tetűvizitet tartott, s bizony nem volt olyan nap, hogy ne küldött volna le valakit a fertőtlenítőbe: sok volt a rühes meg a tetves árvaházi gyerek. A Laufer testvérek teljesen nevelhetetlenek voltak, ha nem volt bent a tanító néni az osztályteremben, egészen egyszerűen a sarokba kakáltak. Irtóztam tőlük, és hálát adtam az Istennek, hogy értem mindennap eljön az én anyukám, és nem kell itt laknom, mint nekik, mert énnekem apukám is van talán, csak messze van most, Oroszországban.

Nem szerettem az iskolát. Csak Léderer bácsit, az igazgatót, mert őt mindenki szerette. Úgy mesélték taval, a → nyilasok idején nagyon sok gyereket mentett meg a haláltól, hősies viselkedésével, bátorságával.

Pedig nem látszott hősnek. Egyszerű, szerény ember volt, agyonviselt öltönyben járt, úgy emlékszem, mindig ugyanabban. Néha ő tartotta az órát a betegeskedő Karola néni helyett. Ilyenkor mesélt. A világról, az emberekről. Arról, milyen jövő várhat ránk. Természetesen fényes, hiszen most már vége a háborúnak. Az emberek majd kijutnak a világűrbe, meghódítják a szomszédos bolygókat, nemsokára bárki kirándulhat a Marsra vagy a Jupiterre. – *Ötvenöt év múlva, kétezerre ez biztosan így lesz. Most már a békét adja nekünk az Örökkévaló, mert látja, megszenvedtünk érte. Kétezer szilveszterén mindenki átöleli egymást a földön. Az új, sokkal szebb évezredet tűzijátékkal, három napos mulatsággal köszönti majd az emberiség. Meglátjátok, mert ti még megéritek!*

Most, amikor e sorokat írom, 1999 őszén, sokszor jutnak eszembe Léderer igazgató úr szavai. Már tudom, a szabadság reménye, a felszabadulás friss élménye láttatta vele így a jövőt. Nem tudta, hogy pár év múlva jön a diktatúra, s alig pár évtized múlva nem egymás kezét fogjuk, hanem az emberiség új réme: a mérhetetlen közöny és kíméletlenség globalizációja fogja meg kezünket. Nem lesz sokkal szebb évezred, a nagyon várt huszadik [sic!] század is mocskosabb, véresebb lett elődjénél

Az Árvaházi iskola 3. osztályosai az 1946/47-es tanévben